

Per la banda de tramuntana i ben a prop de les restes del castell i en una petita balma s'hi troba una cavitat excavada en el subsòl d'uns tres o quatre metres quadrats, vestida de morter, a la qual s'hi entra per una boca quadrada per on hi passa just una persona. La fondària no se sap ja que hi ha moltes runes. És una estança enigmàtica ja que ningú sap si es tracta d'un calabós o d'una cisterna o servia per a algun altre servei. També podem contar una curiosa llegenda que els nostres avantpassats quasi donaven com a real. Resulta que uns bandolers van anar a robar a l'amo del Bac de Collsacabra al qual demanaven una mesura d'or; ell es va resistir i negar a entregar-la, llavors el van agafar i el van dur i tancar a la dita cavitat o presó, amb la condició que no l'en traurien fins que no signés un document per tal que els portessin l'or que li demanaven. Quan hagueren passat uns dies va cedir a la seva demanda i signà el document. Llavors anaren a la pai-

El puig de la Força al fons, vist des de la carretera, Taverter.
Foto: Anna Borbonet

ralia del Bac a recollir el preat metall que un mosso carregà a l'egua i el dugué on ells li manaren, mentre deixaven en llibertat l'atormit hisdat.

Heus aquí un puig que ha fet història en el terme de Taverter.

Jordi Sanglas

PROBLEMES HUMANS III

Lloança a la companyia

Mai no me n'havia adonat com aquell dia, malgrat que ja feia anys que ho havia llegit: "El que importa... és l'encarnació d'una idea en un fet". (Del llibre *Rovirosa: Comunitarisme integral*, de Xavier Garcia Soler). Tant l'autor de la frase, mort l'any 1964, com el seu biògraf, joiósament encara vivent i ple d'energia, tenen ben clara la idea del que aquestes paraules signifiquen. I pensava que jo també.

Però és ben cert que fins en aquella ocasió no ho havia vist amb tanta transparència. M'havia proposat parlar de la companyia i no acabava de trobar la manera de començar el tema. És tan difícil fer-ne la lloança en un món tan salvatgement solitari i insolidari com el nostre!

Aquest pobre home d'avui, tan mancat de comprensió i d'amor, tan egoista, quedà ben retratat pel poeta de la ribera del Sió, a

l'Urgell, Guillem Viladot, en el seu llibre *Hem deixat Riella:*

"L'home que era per ell sol.

Com la pedra.

Sense veus; sense ràbia, sense amor, sense no res.

Com la pedra.

No res."

Però també el mateix autor havia vist el miracle de la companyia, de l'amor, quan deia que "tot ens era donat amb la companyia" (*Ketubim*).

Tot això ho tenia per ben cert, jo... Però aquell dia me'n vaig convèncer. És que llavors, la idea se'm va encarnar perfectament en un fet. Havíem sortit d'excursió amb un bon amic i un bon company i havíem tornat tres amics. Un amic comú dels altres dos caminants que fins aquell dia érem pràcticament desconeguts, ens feia de guia. Quatre

hores llargues a peu, costes amunt i rostos avall, entre boscos i garrigues, vorejant feixes mig abandonades. Un petit refrigeri al peu de la font ben conservada, vora l'ermita dedicada a aquella santa de molta devoció a banda i banda de la carena. Jo recordava que la meua àvia solia fer-nos demanar a santa Llúcia "que ens conservés la vista i la claredat", amb una diferenciació semàntica molt digna de fer notar en una mestressa de pagès que no havia pogut estudiar mai.

Durant la marxa, aprofitant les esporàdiques parades, parlàvem de tot: dels respectius records personals i familiars, de l'esdevenidor dels fills i també de política, de futbol i del país en general.

De retorn, ens acomiadàvem amb els ulls plens de llum i el cor en pau, mestre prometfem, en uns dies de noves vacances, una nova jornada de companyia per camins de muntanya.

D'ençà de llavors, sempre més he pensat que la clau de la companyia, "en la qual tot ens era donat", no rau pas en pensar igual ni a viure amb els mateixos costums, ni tan sols a tenir la mateixa edat, sinó a tractar de comprendre's i estimar-se, a escoltar-se amb interès i a obrir-se a la confiança mútua. Aquesta és la companyia que fa feliç, que reconforta, que consola de tanta solitud estèril (que també n'hi ha per desgràcia), de tantes esgarrapades amb les quals ens deixen marcats avui, la mala fe i l'egoisme.

Partir-se el pa, la fruita i la botella de vi havia estat com un símbol d'encarnació, d'agermanament, de companyia. Aquesta companyia que ens pot guarir dels mals d'avui, tal com ho pot fer, de tant en tant, el silenci i la reflexió. Això suposa, és clar, una actitud activa de generositat i de despreni-

ment. Direu que aquesta actitud és fàcil durant un matí d'excursió però no ho és tant quan cal mantenir-la durant dies, mesos i anys, fins a celebrar-ne les bodes de plata i fins tot les d'or.

Certament teniu raó, però tots els símbols són això: una representació de l'ideal vers on cal adreçar-se amb esperit de permanència, amb disposició ferma a superar les dificultats amb les quals el propi egoisme (tots el portem dintre i voler-lo ignorar no ens ajudaria pas a poder-lo vèncer) entrebanca, cada dia, la necessària convivència humana.

Tenim una vida de persones a construir, unes famílies a estabilitzar, un país a fer, un món per apuntalar i fer progressar. Cal que ens disposem a donar-nos les mans en els mals passos, avisar-nos dels perills, apartar els arços quan ens toca d'anar al davant. Fer-nos efectiva i afectiva companyia, si volem obrir-nos camí entre els obstacles. Compartir el pa i la fruita, el vas d'aigua i la botella de vi. Escoltar-nos mútuament i mirar la natura i els homes amb els ulls il·luminats i la serenitat dins del cor. Heus ací el símbol i la guia per les rutes d'aquesta vida tan fosca i plena d'obstacles.

La claror i l'aroma del ram de falgueres, de clavellts de pastor i de barballó que vaig portar d'aquella sortida, ja fa temps que han desaparegut del meu costat; però l'experiència de la companyia i de l'amistat encara la guardo al cor. I ja que no us puc oferir la llum del pomell vegetal, almenys, que la fragància d'aquesta idea que se'm va encarnar en un fet us acompanyi també a vosaltres, amics lectors.

Lluís Badia i Torras

Hostal Can Noguè

C. del Mig, 2
Tel. 856 52 51
TAVERTET

*Formatgeries artesanes de
Cantonigròs*

Ctra. de Vic a Olot, Km 24
08569 Cantonigròs
(Osona-Barcelona)
Tel. (93) 852 50 06

